

Statenmededeling

Onderwerp

Monitoring Brabantse detailhandel 2019

Datum

2 juli 2019

Documentnummer

GS: 4544298

PS: 4548932

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De factsheet detailhandel en toelichting

Aanleiding

Via deze Statenmededeling informeren wij u over de belangrijkste actuele ontwikkelingen van de Brabantse detailhandel. Brabantse regio's en gemeenten voeren afspraken uit die zijn vastgelegd in regionale detailhandelsvisies. Samenwerken in de regio staat centraal met focus op centrumvisies. Hoe mag detailhandel in de regio zich ontwikkelen? Kern van de afspraken is per saldo geen winkelmeter erbij, inzet op compacte en vitale winkelgebieden en minder leegstand. Wij zorgen jaarlijks voor actuele informatie en analyses om de afspraken te volgen.

De vorige [factsheet](#) is van 2018.

Bevoegdheid

GS informeren uw Staten vanuit hun uitvoerende rol. De monitoring Brabantse detailhandel maakt onderdeel uit van het [Uitvoeringsprogramma Werklocaties](#) dat op 18 maart 2016 door GS is vastgesteld en waarvoor op 20 mei 2016 door Provinciale Staten een [begrotingswijziging](#) is vastgesteld.

Kernboodschap

1. Trend van minder, maar grotere winkels zet door

Het aantal winkels in Brabant neemt al een aantal jaar op rij af (-3% in het afgelopen jaar). Het aantal winkelmeters blijft echter stabiel; kortom het gemiddeld winkelvloeroppervlak per winkel neemt toe. Alleen op de woonboulevards neemt het aantal winkels al jaren toe. Hier zijn winkels gemiddeld veel groter dan in de andere typen winkelgebieden (1100 m² versus 200 m² in de stads/dorpscentra).

In het afgelopen jaar is op de woonboulevards het aantal winkels met 6 procent toegenomen. Sinds 2014 is sprake van een toename van 33 procent. In de stads- en dorpscentra is het aantal winkels het laatste jaar juist met 3 procent afgenomen. Sinds 2014 is daar een afname van 8 procent.

Datum

2 juli 2019

Documentnummer

GS: 4544298

PS: 4548932

2. Het aantal banen in de fysieke winkels blijft al jaren min of meer stabiel. De snelle groei in de online detailhandel zet door.

Het aantal banen in de online detailhandel steeg het afgelopen jaar met 11 procent. Sinds 2014 is er een toename van 67 procent, dit is een groei van 3800 banen. In de fysieke winkels is het aantal banen al jaren stabiel. De afgelopen jaren was er een lichte toename. Alleen in de vrijetijdsbranche nam het afgelopen jaar het aantal banen af. Deze sector staat al sinds 2014 onder druk, sindsdien is het aantal banen met 13 procent afgenomen.

3. Sinds enkele jaren neemt de winkelleegstand af, in het afgelopen jaar voor het eerst in de 10 middelgrote steden¹. Steeds meer winkelpanden krijgen een andere functie.

De totale afname van de winkelleegstand bedraagt 7% sinds 2014. De grootste afname was in het afgelopen jaar (5%). De verklaring voor de afname is niet dat de leegstaande winkels opnieuw als winkel worden ingevuld. Wel worden leegstaande panden ingevuld door o.a. de horeca en omgebouwd naar woningen. In het afgelopen jaar is er voor het eerst een lichte afname van de winkelleegstand in de 10 middelgrote steden. Maar in de stadscentra en op de woonboulevards ligt het aantal leegstaande panden nog altijd hoger dan in 2014.

4. Actuele winkelplannen leiden tot een uitbreiding van het aantal winkelmeters.

In totaal zou door de winkelplannen het winkelvloeroppervlak met 145.000 m² toenemen. Hiervan zijn 33 winkelplannen vastgelegd in bestemmingsplannen (dit zijn de zogeheten harde plannen). Deze plannen hebben een oppervlak van 90.000 m². Van de harde plannen ligt tweederde op plekken buiten het stads- of dorpscentrum.

Consequenties

---

¹ In de monitor maken wij een onderscheid naar "type stad": de 4 grootste steden (>300 winkels in binnenstad/stadscentrum: gemeenten Breda, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg), de 10 middelgrote steden (100-200 winkels in stadscentrum: gemeenten Bergen op Zoom, Etten-Leur, Helmond, Meierijstad, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Uden, Veldhoven, Waalwijk) en de 48 overige gemeenten in Brabant.

1. *De factsheet laat zien dat de trends in de Brabantse detailhandel doorzetten in het afgelopen jaar*

Dit betekent dat de (ruimtelijke) opgave voor winkelgebieden onverminderd groot is. Wij continueren vooralsnog de [provinciale detailhandelskoers](#) die onder het vorige bestuur is ingezet.

Datum

2 juli 2019

Documentnummer

GS: 4544298

PS: 4548932

2. *Omdat sommige winkelplannen van gemeenten nog uit een verder verleden dateren, zal een groot deel hiervan opnieuw moeten worden beoordeeld.*

De snelle toename van het aantal banen in de online detailhandel geeft aan dat de fysieke detailhandel aan het veranderen is. De leegstand is nog altijd vrij hoog en dat terwijl er nog steeds voldoende plannen op de plank liggen. Regionale afstemming is belangrijk om te komen tot toekomstbestendige centrumgebieden. Daarom is een nieuwe blik op deze veelal oude plannen nodig zodat deze beter aansluiten bij de huidige trends en ontwikkelingen.

3. *Omdat de totale winkelruimte vooral toeneemt op de woonboulevards, kunnen de beoogde centrumvisies onder druk komen te staan.*

Met de huidige provinciale koers voor detailhandel zetten wij onder andere in op een (sub)regionale aanpak om van detailhandelsvisies naar centrumvisies te komen. Een visie op de detailhandelsontwikkelingen buiten stads- en dorpscentra is nodig om te voorkomen dat ontwikkelingen elders leiden tot desinvesteringen in de stads- en dorpscentra.

4. *De tien middelgrote gemeenten blijven op veel terreinen achter bij de andere gemeenten in Brabant.*

In het nieuwe bestuursakkoord 2019-2023, '[Kiezen voor Brabant](#)', is er veel aandacht voor de middelgrote gemeenten. De leefbaarheid staat er onder druk en ook de bereikbaarheid verdient aandacht. Wat betreft detailhandel staan de tien middelgrote gemeenten voor een grote uitdaging. Ondanks het feit dat het aantal leegstaande winkels hier voor het eerst in jaren weer is afgenomen, ligt dit aantal nog altijd hoger dan in 2014. In de 4 grootste steden en de 48 overige gemeenten ligt de leegstand lager sinds 2014.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

In onze aanpak rond leegstand en detailhandel is kennisdeling een belangrijke taak. Gemeenten en andere betrokkenen maken dankbaar gebruik van de feiten en cijfers die wij ter beschikking stellen. Ook de factsheet en toelichting stellen wij breed beschikbaar. Op de nieuwe landingspagina www.brabant.nl/detailhandel staat beschreven hoe wij de gemeenten en regio's verder stimuleren en ondersteunen.

Vervolg

Wij blijven de ontwikkelingen in de Brabantse detailhandel monitoren. In het voorjaar van 2020 actualiseren wij de factsheet.

In het voorjaar van 2020 informeren wij u opnieuw over de ontwikkelingen door de factsheet detailhandel te actualiseren.

Datum

2 juli 2019

Documentnummer

GS: 4544298

PS: 4548932

Bijlagen

1. Factsheet Feiten en cijfers Brabantse detailhandel 2019
2. Toelichting Feiten en cijfers Brabantse detailhandel 2019

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer J.W. Stad, (073) 681 29 89, jwstad@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw C.A.J. Janssen-Wilbers, (073) 680 8571, cjanssen@brabant.nl.